

Standardy ochrony małoletnich w Ośrodku Kuratorskim Nr 1 i Ośrodku Kuratorskim Nr 2 przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu

Spis treści:

Podstawa prawna

Założenia dokumentu

Misja ośrodka kuratorskiego

Definicje

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnim a kadrą ośrodka kuratorskiego a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie kadry lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.

Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U.2021.1249 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022.1700 z późn. zm.),
3. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie ośrodków kuratorskich (Dz.U.2022.2449),
4. Ustawa z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U.2023.1304 z późn. zm.).

Założenia dokumentu

Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, zwanych dalej *Standardami* wynika z art. 22 b pkt 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U.2023.1304 z późn. zm.).

Niniejsze *Standardy* stanowią zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich. Celem niniejszych *Standardów* jest możliwa do realizacji ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz zapewnienie możliwie najlepszych warunków w procesie oddziaływań wychowawczych podejmowanych w ośrodku kuratorskim.

Przy konstruowaniu dokumentu przyjęto, iż osoby realizujące zadania w ośrodku kuratorskim posiadają umiejętności rozpoznania symptomów krzywdzenia małoletniego oraz dysponują wiedzą o procedurach postępowania w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy w szkole lub przemocy domowej.

Przyjęto również, iż małoletni posiadają elementarną wiedzę, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami oraz do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych.

Podjęmowane działania nie mogą naruszać praw małoletniego oraz nie zagrażać jego bezpieczeństwu. Działania podejmowane są w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu zagrożeń dla małoletnich lub w przypadku podejrzenia ich wystąpienia.

Podjęmowanie działania mają na celu wsparcie małoletniego nie zastępują jednak działań organów powołanych do ochrony małoletnich. Wszelkie informacje o zagrożeniach dla małoletnich określonych w ramach niniejszych *Standardów* mogą być przedmiotem stosownego zgłoszenia do: sądu rodzinnego, organów ścigania, jednostek pomocy społecznej oraz wszelkich innych podmiotów, których ustawowym zadaniem lub statutowym celem jest ochrona małoletnich.

Podjęcie działań w celu ochrony małoletniego lub udzielenie mu stosownego wsparcia nie może rodzić zarzutów wobec podejmującego takie czynności.

Standardy uwzględniają różnice wynikające ze specyfiki działania ośrodka kuratorskiego do którego kierowani są nieletni na mocy orzeczenia sądu rodzinnego.

Znaczenie ośrodka kuratorskiego

Ośrodki kuratorskie to instytucje sądowe o charakterze nieizolacyjnym, resocjalizacyjnym, wychowawczym, profilaktycznym, diagnostycznym i kontrolnym. Najważniejszym zadaniem ośrodków kuratorskich jest powstrzymanie rozwoju i zapobieganie demoralizacji wśród nieletnich, w stosunku do których prowadzone jest postępowanie w związku z popełnionym czynem zabronionym lub stwierdzoną demoralizacją.

Celem ośrodka kuratorskiego jest wdrożenie nieletniego do przestrzegania norm prawnych i zasad współżycia społecznego, rozwijanie jego umiejętności życiowych i społecznych oraz kształtowanie odpowiedzialności za swoje czyny.

Główny ciężar pracy z młodzieżą w ośrodku kuratorskim spoczywa na kuratorach sądowych (zawodowych i społecznych). Nieletni w ramach orzeczonego środka wychowawczego w postaci skierowania do ośrodka kuratorskiego uczestniczą codziennie w zajęciach w ośrodku i poddawani są oddziaływaniom resocjalizacyjnym i wychowawczym.

Resocjalizacja w ośrodku kuratorskim wzmocniona jest poprzez pracę ze środowiskiem rodzinnym nieletniego, nie tylko w obszarze profilaktyki uzależnień i agresji, ale również poprzez realizację zadań przeciwdziałających dalszemu wykluczeniu społecznemu poprzez naukę umiejętności społecznych i życiowych.

Z tej przyczyny ośrodek kuratorski nie pełni roli placówki oświatowej i nie może być postrzegany przez pryzmat takiej jednostki. Zwierzchni nadzór nad działaniem ośrodków kuratorskich sprawowany jest przez ministra sprawiedliwości. Z kolei nadzór administracyjny realizowany jest przez prezesa sądu okręgowego za pośrednictwem kuratora okręgowego oraz przez prezesa sądu rejonowego przy którym działa ośrodek.

Środek wychowawczy w postaci skierowania nieletniego do ośrodka kuratorskiego jest środkiem wychowawczym o charakterze wolnościowym, co pozwala na jednoczesną pracę i rozszerzenie oddziaływania resocjalizacyjnego na środowisko rodzinne nieletniego. Dzięki temu w zasadniczy sposób zwiększa się skuteczność i trwałość oddziaływań resocjalizacyjnych.

Kwestie powołania ośrodków kuratorskiego, jak również ich dalszego funkcjonowania i finansowania ich działalności regulowane są przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie ośrodków kuratorskich (Dz.U. z 2022 r., poz.2449)

Działalność wychowawcza, resocjalizacyjna, terapeutyczna, profilaktyczna i kontrolna w ośrodku jest prowadzona przez:

- 1) przeciwdziałanie rozwojowi demoralizacji nieletnich,
- 2) przeciwdziałanie przyczynom przestępczości,
- 3) przeciwdziałanie uzależnieniom nieletnich,
- 4) eliminowanie zaniedbań wychowawczych,
- 5) wdrażanie do przestrzegania norm społecznych,
- 6) wdrażanie do przestrzegania norm prawnych,
- 7) kształtowanie postaw i umiejętności społecznych,
- 8) naukę samodzielnego radzenia sobie z trudnościami życiowymi,
- 9) kształtowanie poczucia odpowiedzialności i opiekuńczości,
- 10) rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i kreatywności,
- 11) pomoc i wsparcie w trudnych sytuacjach życiowych,
- 12) rozwiązywanie problemów emocjonalnych,

- 13) wyrabianie właściwych nawyków spędzania czasu wolnego,
- 14) współpracę ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym.

W celu realizacji powyższych zadań w ośrodku organizuje się z nieletnimi zajęcia z wykorzystaniem metody pracy indywidualnej, grupowej i środowiskowej.

Praca z nieletnimi polega w szczególności na:

- 1) prowadzeniu zajęć psychoedukacyjnych,
- 2) prowadzeniu zajęć socjoterapeutycznych,
- 3) prowadzeniu zajęć korekcyjno-edukacyjnych,
- 4) organizowaniu im czasu wolnego, zajęć rekreacyjno-sportowych,
- 5) pomocy w nauce własnej.

Pracę ośrodka organizuje kierownik ośrodka kuratorskiego. W zakresie pracy ośrodka jest on przełożonym osób wykonujących czynności w ośrodku.

W ramach posiadanych kompetencji kierownik ośrodka może:

- 1) przyznać nieletniemu nagrodę ze środków finansowych przeznaczonych na działalność ośrodka,
- 2) zwolnić nieletniego z obowiązku obecności w ośrodku w określonych dniach albo godzinach,
- 3) utrzymywać kontakt z nieletnim i jego rodzicami lub opiekunem w jego miejscu zamieszkania lub pobytu,
- 4) współpracować z instytucjami państwowymi i samorządowymi oraz organizacjami społecznymi, w tym organizacjami pozarządowymi, w celu realizacji zadań w zakresie oddziaływań na nieletnich,
- 5) składać wnioski o zmianę lub uchylenie środka wychowawczego w postaci skierowania do ośrodka kuratorskiego.

Oprócz kierownika ośrodka obowiązki w ośrodku realizują kuratorzy sądowi (zawodowi lub społeczni) do których zadań należy:

- 1) prowadzenie zajęć z nieletnimi,
- 2) dokumentowanie przebiegu pracy z nieletnimi,

- 3) sporządzanie na polecenie kierownika ośrodka kuratorskiego sprawozdań,
- 4) wykonywanie na polecenie kierownika ośrodka kuratorskiego innych czynności wynikających z działalności ośrodka.

Definicje pojęć

1. Ilekroć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

- 1) *małoletnim, nieletnim, wychowanku* – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia skierowaną w ramach ośrodka wychowawczego do ośrodka kuratorskiego,
- 2) *kadrze* – należy przez to rozumieć każdą osobę realizującą zadania w ośrodku kuratorskim bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy, praktykantów lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań oraz uzyskanych zgód mają kontakt z małoletnimi,
- 3) *kierownik* – należy przez to rozumieć Kierownika Ośrodka Kuratorskiego Nr 1 i Kierownika Ośrodka Kuratorskiego Nr 2 przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu,
- 4) *rodzicu* – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod władzą rodzicielską,
- 5) *opiekunie prawnym małoletniego* – należy przez to rozumieć osobę, która nie jest rodzicem dziecka, ale z mocy prawa lub orzeczenia sądu ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców,
- 6) *„osobie najbliższej małoletniemu”* – należy przez to rozumieć: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo (w tym rodzeństwo przyrodnie), a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie domowym z małoletnim,
- 7) *przemocy fizycznej* – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.,
- 8) *przemocy seksualnej* – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa,

- 9) *przemocy psychicznej* – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych,
- 10) *zaniechaniu* – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju,
- 11) *przemocy domowej* – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na szkody na jej zdrowiu psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą, niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym,
- 12) *osobie stosującej przemoc domową* – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej,
- 13) *świadku przemocy domowej* – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Zasady bezpiecznych relacji między małoletnim a kadrami ośrodka kuratorskiego a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich

Zasady ogólne

Zasady bezpiecznych relacji kadry i małoletnich obowiązują wszystkich w tym również praktykantów i wolontariuszy oraz inne osoby przebywające w ośrodku.

Znajomość i zaakceptowanie zasad w przypadku kadry są potwierdzone podpisaniem stosownego oświadczenia.

Nieletni może liczyć ze strony kadry na wsparcie w pokonywaniu trudności.

Wsparcie udzielane jest w zakresie możliwym do udzielenia. Przy doborze rodzaju wsparcia należy uwzględnić umiejętności rozwojowe dzieci, możliwości wynikające z niepełnosprawności/specjalnych potrzeb edukacyjnych.

Wsparcie obejmuje przede wszystkim działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.

Kontakty kadry z wychowankami nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm społecznych i zasad.

Wszyscy wychowankowie są sprawiedliwie traktowani. Sprawiedliwe traktowanie nie oznacza jednakowego traktowania wychowanków znajdujących się w różnej sytuacji.

Kadra nie dzieli wychowanków ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności.

Relacje kadry wobec małoletniego:

- 1) W komunikacji z wychowankami kadra zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek.
- 2) Reakcje kadry mają postać konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa wychowanków oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich. Komunikacja ma wymiar aktywnej komunikacji - aktywne słuchanie i komunikat JA.
- 3) Wychowankowie mają prawo do mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez kadre.
- 4) Komunikacja z wychowankami odbywa się z uwzględnieniem należnego dystansu.
- 5) Kadra ma krytyczne podejście wobec niewłaściwego zachowania wychowanków. Krytyka wyrażana jest bez podnoszenia głosu, w sytuacji innej niż wynikająca z zapewnienia bezpieczeństwa w danej sytuacji.
- 6) Kadra utrzymuje z wychowankami kontakt wzrokowy. W czasie rozmowy znajduje się blisko drugiej osoby, ale nie narusza jej przestrzeni osobistej.
- 7) W rozwiązywaniu konfliktów kadra stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji: nie ocenia się, nie uogólnia, nie interpretuje, nie daje „dobrych rad”, nie moralizuje, stosuje komunikaty „JA”, oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka, skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi, okazuje rozmówcy szacunek, upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę, mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje, udziela konkretnych informacji zwrotnych.

- 8) W komunikacji z wychowankiem podczas rozwiązywania konfliktów kadra wystrzega się: tzw. stoperów komunikacyjnych: osądzania, wyzywania, rozkazywania, oskarżania, grożenia, odwracania uwagi, błędu nadmiernej generalizacji, niewłaściwego zrozumienia intencji małoletniego, niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.
- 9) W procesie rozwiązywania konfliktu kadra dba o komunikację dającą wychowankowi poczucie bezpieczeństwa emocjonalnego i psychospołecznego, chroniącą go od poczucia, że rozwiązanie konfliktu jest dla niego krzywdzące i rodzi poczucie niesprawiedliwości, zlekceważenia czy odrzucenia.
- 10) Kadra umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje, arbitraż, facylitację.
- 11) Kadra możliwie szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną wychowanków:
 - a) rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad,
 - b) nie podnosi nadmiernie głosu i nie krzyczy, zwraca uwagę tym, którzy łamią ustalony porządek,
 - c) ustala zasady postępowania w danej sytuacji,
 - d) określa oczekiwane zachowania wychowanków dotyczące różnych rodzajów aktywności .
- 12) Metody dyscyplinowania wychowanków dobierane są przez kadrę adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej wychowanków.
- 13) Karanie stosuje się rozważnie, w sposób uzasadniony i zrozumiały dla wychowanków.
- 14) Upominając słownie, perswazyjnie, kadra stara się opanować własne negatywne emocje, np. złość, zdenerwowanie.
- 15) Przy stosowaniu kary wychowankowi należy wyjaśnić za co i dlaczego został ukarany poprzez konkretny i rzeczowy komunikat nakierowany na ocenę zachowania wychowanka, a nie jego osoby.

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

- 1) Kadra nie wykorzystuje wobec wychowanka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

- 2) Kadra nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec wychowanka, np. takiej jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk. Nie oznacza to zakazu reakcji w przypadku fizycznej agresji wychowanka dla zapobieżenia skutkom zachowania wychowanka.
- 3) Kadra nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec wychowanka, np. takiej jak:
 - a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu wychowanka w grupie,
 - b) stygmatyzowanie z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - c) wyszydzanie wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - d) nadmierne, wygórowane wymagania, zbyt surowe oceny, zastraszanie uczniów, obrażanie ich godności, stosowanie kar niewspółmiernych do win,
 - e) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych,
 - f) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających rysunków, zdjęć i filmów,
 - g) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających wychowanków materiałów,
 - h) cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań wychowanków i upublicznianie ich.
- 4) Kadra nie stosuje naruszających godność wychowanków wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
 - a) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - b) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, itp.,
 - c) nie pisze do wychowanków wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili,
 - d) nie publikuje żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o wychowankach i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, bez zgody zainteresowanych stron,
 - e) nie wdaje się w prywatne rozmowy wychowanków w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby wychowankom wyrządzić krzywdę.
- 5) Kadra nie narusza nietykalności osobistej wychowanka.

- 6) Kadra nie zachowuje się wobec wychowanka w sposób niestosowny, np. nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufaly.
- 7) Kadra ośrodka nie zmusza wychowanka do jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
- 8) Kadra nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z wychowankami.
- 9) Kadra informuje wychowanków, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
- 10) Kadra zachowuje szczególną ostrożność wobec wychowanków, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli wychowankowie ci dążyliby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje stanowczo, ale także pomaga wychowankowi zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- 11) Szczególną ostrożność kadra zachowuje w zakresie nadzoru nad wychowankami a ich prawem do prywatności.
- 12) Podczas indywidualnych rozmów z wychowankami o ile sytuacja tego wymaga wskazana jest obecność kierownika ośrodka lub innej osoby z kadry.
- 13) W sytuacjach wymagających czynności sanitarnych wobec małoletniego o ile okoliczności nie wymagają udziału personelu medycznego dziecka, kadra unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z wychowankiem.

Zasady nawiązywania kontaktu kadry z wychowankami w godzinach zajęć oraz za pomocą kanałów służbowych oraz w celach resocjalizacyjno-wychowawczych

1. Kontaktując się z wychowankiem kadra traktuje go podmiotowo.
2. Kontakt z wychowankiem nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
3. Co do zasady kontakt z wychowankami powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków kadry.
4. Kadra nie zaprasza wychowanków do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
5. Kadra nie nawiązuje kontaktów z wychowankami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych.

6. Poza wyjątkowymi przypadkami kadra co do zasady nie kontaktuje się z wychowankami poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
7. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z wychowankami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
8. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (wynikających z pokrewieństwa lub powinowactwa) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych wychowanków i ich rodzin.

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

Zasady podejmowania interwencji

1. Kadra ośrodka podejmuje stosowne interwencje w przypadku powzięcia podejrzenia krzywdzenia małoletniego. Krzywdzenie to może wynikać w szczególności z przemocy domowej, przemocy rówieśniczej, niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich czy cyberprzemocy.
2. Podjęte działania po powzięciu informacji o możliwości krzywdzenia nie mogą naruszać godności, wolności, prawa do prywatności małoletniego oraz nie mogą powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. W ośrodku osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenia mu wsparcia są członkowie kadry ośrodka. O wszelkich zgłoszeniach winien zostać poinformowany kierownik ośrodka a w razie jego nieobecności wyznaczony przez niego wychowawca.
4. Uzyskane dane przetwarzane są w sposób uwzględniający Politykę Bezpieczeństwa Przetwarzania Danych Osobowych, obowiązującą w sądzie przy którym działa ośrodek.

Procedura podejmowania interwencji

1. Pojęcie przemocy domowej

Pod pojęciem „przemoc domowa” – należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną,

psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Najczęściej występujące rodzaje przemocy to:

- 1) przemoc fizyczna – każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała dziecka. Często powoduje różnego rodzaju urazy.
- 2) przemoc psychiczna – powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic nie warte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych.

2. Źródła informacji o krzywdzeniu

- 1) Informacje o krzywdzeniu małoletniego pochodzić mogą bezpośrednio od niego samego. Informacje te mogą przekazywać również osoby będące bezpośrednimi świadkami przemocy, np. od rodzic niekrzywdzący, rodzeństwo, kolega, koleżanka, sąsiad, osoby z dalszej rodziny dziecka, przypadkowy świadek przemocy.
- 2) W każdym przypadku informacje o przemocy wobec dziecka wskazywane jako fakty, a nie domniemania, należy potraktować z pełną odpowiedzialnością i zareagować zgodnie z obowiązującymi zasadami wskazanymi w niniejszych *Standardach*.
- 3) Podobnie jak w przypadku ujawnienia przemocy przez samo dziecko każda osoba z kadry ośrodka nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji. Zobowiązana jest do zareagowania na taki sygnał.

- 4) Każdy z wychowanków może zgłosić ustnie lub pisemnie, dowolnej osobie, do której ma zaufanie, wchodzącej w skład kadry ośrodka fakt stosowania wobec niego przemocy domowej. Zgłoszenie doznawanej krzywdy przez małoletniego może nastąpić w bezpośredniej rozmowie, SMS-em, drogą elektroniczną, telefoniczną lub inną dostępną, w każdym czasie.
- 5) Osoba, która powzięła informację od krzywdzonego wychowanka podejmuje w pierwszej kolejności działania mające na celu zatrzymanie krzywdzenia, a w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia małoletniego, po przekazaniu informacji kierownikowi ośrodka, zawiadamia w trybie pilnym odpowiednie służby porządkowe – Policję o zagrożeniu życia małoletniego i pogotowie ratunkowe.
- 6) Służby porządkowe udzielają niezbędnej pomocy osobie doznającej przemocy, w tym dostępu do pomocy medycznej, podejmują czynności chroniące życie, zdrowie i mienie, zabezpieczają ślady i dowody przestępstwa oraz podejmują działania mające na celu zapobiec dalszym zagrożeniom mogącym występować w tej rodzinie, zgodnie z zasadami i procedurami postępowania w takiej sytuacji.
- 7) W każdym przypadku zgłoszenia krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, kierownik po konsultacji w psychologiem (o ile ma taką możliwość) i wychowawcą zbiera informacje o sytuacji małoletniego.
- 8) Zasadne jest przeprowadzenie rozmowy z osobą krzywdzoną i osobą zgłaszającą podejrzenie lub krzywdzenie małoletniego jeżeli nie jest nią małoletni.
- 9) W przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania należy skierować stosowne zawiadomienia do sądu rodzinnego, organów ścigania oraz jednostki pomocy społecznej.
- 10) W przypadkach niewskazujących na wiarygodność zgłoszenia kadra ośrodka prowadzi wnikliwą obserwację małoletniego i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia ponownie dokumentuje ustaleń w sprawie.

Przebieg rozmowy

Celem rozmowy z małoletnim jest zebranie informacji potwierdzających (bądź niepotwierdzających) jego krzywdzenie w rodzinie, określających charakter i okoliczności zdarzeń, rolę i zachowanie innych członków rodziny oraz w miarę możliwości zidentyfikowanie sprawcy.

Najważniejszym celem spotkania jest przede wszystkim udzielenie małoletniemu wsparcia.

Sposób prowadzenia rozmowy z małoletnim powinien uwzględniać jego wiek i możliwości rozwojowe, ale również fakt, czy to małoletni był zgłaszającym doświadczenie krzywdy domowej, czy też podejrzenie zrodziło się w oparciu o inne przesłanki np. informacje osób trzecich czy zaobserwowane u małoletniego symptomy fizyczne i/lub behawioralne.

- a) W pierwszym przypadku członek kadry do którego zwrócił się małoletni musi pamiętać, że został uznany za tą osobę, u której można szukać wsparcia, której można zaufać.
- b) W drugim, nieodzowne jest zadbanie o zdobycie tego zaufania. Można porozmawiać na wstępie z małoletnim na tematy neutralne, ale dla niego istotne, np. zapytać o: zainteresowania, sukcesy, opinie na temat ważnych dla niego spraw.

Trzeba okazać werbalnie i niewerbalnie, że jest się zainteresowanym jego sytuacją, jako osobą, że jest kimś ważnym dla rozmówcy.

Rozmowę należy odbyć w miejscu bezpiecznym i cichym. Czas rozmowy jest czasem przeznaczonym tylko dla małoletniego. Nie ma tu miejsca na odbieranie telefonów, wychodzenie na chwilę w „pilnych sprawach”, okazywanie zniecierpliwienia. Małoletni musi widzieć i czuć, że teraz jest najważniejszy. Trzeba liczyć się z tym, że może być nieprzygotowany do zwierzeń, nieprzyjemnie zaskoczony sytuacją, może starać się ukryć fakt krzywdzenia przez rodziców lub inne osoby szczególnie, gdy sprawa będzie się wiązać z przemocą seksualną.

W rozmowie mogą mu towarzyszyć:

- uczucie wstydu,
- lęk o przyszłość swoją i swojej rodziny,
- lęk przed obwinianiem go przez rodziców za kłopoty wynikające z ujawnienia sprawy,
- lęk przed zemstą sprawcy przemocy,
- brak znajomości odpowiedniego słownictwa (szczególnie, gdy rozmowa będzie dotyczyć przemocy o podłożu seksualnym).

Mogą również ujawniać się mechanizmy obronne pozwalające małoletniemu radzić sobie z traumą.

Mogą być to np:

- tłumienie - świadome unikanie bolesnych wspomnień lub uczuć („nie ma o czym rozmawiać”),
- wyparcie - usuwanie i niedopuszczanie do świadomości wspomnień, które przywołują bolesne skojarzenia, („nie pamiętam, żeby coś takiego się zdarzyło”),
- zaprzeczenie - wmawiane sobie, że zdarzenie, którego doświadczyło lub którego było świadkiem wcale nie miało miejsca („nic takiego nie było”),
- minimalizacja - minimalizowanie znaczenia doznawanej krzywdy na zasadzie: „gorsze rzeczy się innym zdarzają”,
- racjonalizacja - znajdowanie takiego wytłumaczenia dla zachowania osoby, która stosuje przemoc, aby zwolnić ich z odpowiedzialności za krzywdzenie („to był taki trudny dzień”).

Osoba wchodząca z kadry ośrodka przeprowadzająca rozmowę będzie musiała poradzić sobie z własnymi negatywnymi emocjami: zdenerwowaniem, lękiem, złością, poczuciem bezradności, jak również z obawą przed dodatkowym skrzywdzeniem dziecka podczas rozmowy i przed mieszaniem się w „nie swoje sprawy”.

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego

1. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego kierownik ośrodka lub upoważniony przez niego wychowawca zawiadamia sąd opiekuńczy.
2. Równocześnie z zawiadomieniem sądu rodzinnego kierownik ośrodka lub upoważniony przez niego wychowawca kieruje stosowne pisemne zawiadomienie o zagrożeniu małoletniego krzywdzeniem do organów ścigania (policja, prokuratura) oraz do ośrodka pomocy społecznej.

Zasady przeglądu i aktualizacji *Standardów*

1. Kierownik ośrodka dokonuje oceny stopnia znajomości i poprawności stosowania *Standardów* w ośrodku na bieżąco, w ramach realizowanych obowiązków.

2. W przypadku konieczności dokonania zmian w *Standardach* wynikających ze zmiany aktów prawnych zmiany są wprowadzane analogicznie do sposobu wprowadzenia *Standardów*.
3. W przypadku dużej ilości zmian konieczne jest ogłoszenie tekstu jednolitego *Standardów*.
4. Ewaluacje dokumentu prowadzone są:
 - 1) na bieżąco w procesie stosowania *Standardów*,
 - 2) co dwa lata w ramach okresowego szkolenia dla kadry wszystkich ośrodków działających w okręgu.
5. Ewaluację przeprowadza się w oparciu o wcześniej przesłane informacje z ośrodków kuratorskich.
6. Informacje z ośrodków kuratorskich przesyłane są na polecenie kuratora okręgowego lub prezesa sądu rejonowego w terminie przez niego wyznaczonym.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie kadry lub organizatora do stosowania *Standardów*, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Osobą odpowiedzialną za bieżące przygotowanie kadry do stosowania *Standardów* jest kierownik ośrodka.
2. Przygotowanie kadry polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem właściwych działań, a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia małoletnich.
3. Zapoznanie kadry ze *Standardami* potwierdzone jest stosownym podpisem osób wchodzących w skład kadry.
4. Zakres szkoleń ustalany jest na podstawie wyników diagnozy potrzeb kadry w tym zakresie.
5. Diagnozę potrzeb w zakresie doskonalenia kadry przeprowadza się w terminie do 15 lutego każdego roku kalendarzowego. Stosowną informację przesyła się do kuratora okręgowego celem uwzględnienia w planach szkoleniowych i zaplanowania w budżecie sądu zapotrzebowania środków.
6. Za organizację i przebieg szkoleń dla całej kadry ośrodków w okręgu odpowiada kurator okręgowy.

7. W przypadkach pilnych w których pojawia się konieczność przeprowadzenia dodatkowych szkoleń nieujętych wcześniej w planach możliwe jest zorganizowanie szkoleń w ramach danego ośrodka lub ośrodków kuratorskich funkcjonujących w ramach danego sądu rejonowego.
8. Koszty szkoleń ponosi sąd rejonowy przy którym działa ośrodek.
9. Każda forma doskonalenia jest potwierdzana listą obecności lub zaświadczeniem o uczestnictwie.
10. Informację o formach doskonalenia w których w danym roku uczestniczyła kadra ośrodka gromadzi kierownik ośrodka.
11. Imienne zaświadczenia umieszczane są w teczkach akt osobowych kadry przechowywanych w sądzie.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim *Standardów* do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. W ośrodku opracowane zostały dwie wersje dokumentu *Standardów*: pełna i skrócona.
2. Wersja pełna obejmuje całość *Standardów*, natomiast wersja skrócona zawiera wyciąg z pełnej wersji *Standardów* i obejmuje informacje w wydaniu bardziej przystępnym dla wychowanków.
3. Wersja pełna *Standardów* jest dostępna w ośrodku oraz sądzie. Wgląd do *Standardów* w tej wersji mają kadra, rodzice wychowanków oraz zewnętrzne podmioty uprawnione do kontroli.
4. Wersja skrócona *Standardów* jest ogólnie dostępna na stronie internetowej Sądu w zakładce dotyczącej ośrodka.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

1. Małoletni o każdym zdarzeniu mu zagrażającym może złożyć zawiadomienie kierownikowi lub wyznaczonemu przez niego wychowawcy w godzinach, kiedy ośrodek jest czynny.
2. Dane kontaktowe kierownika umieszczone są na stronie internetowej Sądu w zakładce dotyczącej ośrodka.
3. W przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego informacja może być przekazana każdemu z członków kadry ośrodka.

4. Niezbędnego wsparcia małoletnim udziela kadra ośrodka w zakresie odpowiednim do zdiagnozowanych potrzeb.

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego w ośrodku zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczke zakłada i prowadzi kierownik ośrodka.
2. Do czasu zakończenia sprawyteczka pozostaje w gabinecie kierownika w ośrodku i jest przechowywana przed dostępem osób nieuprawnionych. Po zakończeniu sprawyteczka przekazywana jest do sądu celem dołączenia do akt sprawy w której orzeczono skierowanie do ośrodka lub do sprawy w której prowadzone było postępowanie wynikające z ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
3. W teczce umieszcza się:
 - 1) notatkę sporządzoną na okoliczność zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia,
 - 2) kopię protokołu rozmowy ze zgłaszającym, o ile był sporządzony,
 - 3) kopie protokołów i notatek z rozmów z małoletnim i osobą jemu najbliższą lub niekrzywdzącym rodzicem/opiekunem,
 - 4) kopię zawiadomienia do organów ścigania lub sądu rodzinnego.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

1. Zasady główne
 - 1) Wychowankowie mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku, także w ośrodku.
 - 2) Wychowankowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm postępowania określonych w regulaminie ośrodka.
 - 3) Wychowankowie uznają prawo innych do odmienności i zachowania tożsamości niezależnie od przyczyn.
 - 4) Wychowankowie nie naruszają praw innych w szczególności nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
 - 5) Zachowanie i postępowanie wychowanków wobec innych małoletnich oraz siebie wzajemnie nie narusza ich poczucia godności lub wartości osobistej.

- 6) Wzajemne relacje budowane są w poprzez akceptację i wzajemny szacunek oraz rozwiązywanie sporów i konfliktów bez użycia siły i agresji.
 - 7) Wychowankowie okazują sobie wzajemnie zrozumienie dla problemów i trudności innych małoletnich i w miarę możliwości oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.
 - 8) Agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna nie jest i nie może być akceptowana lub usprawiedliwiona.
 - 9) Wychowankowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji i przemocy wobec innych wychowanków.
2. Wychowankowie są zobowiązani we wzajemnym kontakcie do:
- 1) respektowania praw i wolności osobistych innych małoletnich, ich poglądów, zdania, wartości, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości,
 - 2) zachowania zasad kultury osobistej wyrażających się w szczególności poprzez: używanie zwrotów grzecznościowych, uprzejmość, życzliwość, brak wulgaryzmów, kontrolę zachowania i wyrażanych emocji, czy wyrażanie opinii bez oceniania,
 - 3) przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania kadry ośrodka o zaistniałych zagrożeniach.
3. W kontaktach między sobą wychowankowie nie powinni:
- 1) zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie,
 - 2) budować poczucia zagrożenia czy wrogości wobec innych.
4. Wychowankowie mają prawo do:
- 1) własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy,
 - 2) uzyskania pomocy zgodnie z obowiązującymi w ośrodku procedurami.
5. **Niedozwolone zachowania małoletnich w ośrodku i poza nim to:**
- 1) stosowanie agresji i przemocy fizycznej wobec osób, w szczególności poprzez: bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie, wymuszenia, napastowanie seksualne, nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą, fizyczne zaczepki, zmuszanie innej

osoby do podejmowania niewłaściwych działań, rzucanie w kogoś przedmiotami, udział w bójce,

- 2) stosowanie agresji i przemocy słownej wobec osób, w szczególności poprzez: obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary, bezpośrednio obrażanie ofiary, plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie ofiary groźby,
- 3) stosowanie agresji i przemocy psychicznej wobec osób, w szczególności poprzez: poniżanie, wykluczanie, izolowanie, milczenie, manipulowanie, obrażające innych pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu), wulgarnie gesty, śledzenie lub szpiegowanie, obraźliwe sms-y i mms-y, wiadomości na forach internetowych lub mediach społecznościowych, telefony i e-maile zawierające groźby poniżające, wulgarnie, zastraszające, niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary, straszenie, gapienie się, szantażowanie,
- 4) stwarzanie niebezpiecznych sytuacji, w szczególności takich jak: rzucanie kamieniami, przynoszenie do ośrodka ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie ośrodka,
- 5) nieuzasadnione opuszczanie ośrodka bez zgody kadry,
- 6) celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć,
- 7) celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu,
- 8) niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek i wyjść,
- 9) stosowanie środków odurzających i używek, np. palenie papierosów, picie alkoholu,
- 10) niestosowne odzywanie się do innych wychowanków,
- 11) używanie wulgaryzmów,
- 12) celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób,
- 13) kradzież lub przywłaszczenie własności innych wychowanków lub mienia stanowiącego wyposażenie ośrodka,
- 14) wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy,
- 15) wysługiwanie się innymi osobami w zamian za korzyści materialne,
- 16) rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów,
- 17) szykanowanie innych osób z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu,
- 18) niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie),
- 19) znęcanie się (współdziałanie w znęcaniu się, zorganizowana przemoc, zastraszanie),

- 20) aroganckie lub niegrzeczne zachowanie wobec kolegów czy innych osób,
- 21) kłamanie, oszukiwanie kolegów bądź innych osób,
- 22) fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody,
- 23) upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób,
- 24) stosowanie wobec innych osób różnych form cyberprzemocy.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

1. Na terenie ośrodka wychowankowie mogą korzystać z Internetu tylko na komputerze (komputerach) stanowiącym wyposażenie ośrodka.
2. Ośrodek nie zapewnia małoletnim dostępu do sieci wi-fi.
3. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym, edukacyjnym, resocjalizacyjno-wychowawczym.
4. Wychowankom zabrania się instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie, usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu, dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowych.

Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych

1. Wychowanek ma prawo korzystać na terenie ośrodka z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych zgodnie z ustalonymi w ośrodku zasadami.
2. Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
3. Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
4. Wychowankowie mogą przynosić do ośrodka telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców.
5. Ośrodek nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez wychowanków.
6. Wychowankowie nie mogą korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, opiekuńczych, sportowych bez zgody kadry.

7. Wychowanek ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon (bez wibracji) i schować go w torbie czy plecaku lub miejscu wskazanym przez kadrę przed rozpoczęciem zajęć. Telefon pozostaje niewidoczny zarówno dla wychowanka, jak i pozostałych osób.
8. Na terenie ośrodka obowiązuje zakaz korzystania z Internetu za pośrednictwem telefonu komórkowego. Powyższe nie dotyczy sytuacji edukacyjnych, które wynikają z organizacji oraz przebiegu zajęć prowadzonych przez kadrę.
9. Wychowanek może korzystać z telefonu, a także innych urządzeń elektronicznych po uzyskaniu zgody wychowawcy prowadzącego dane zajęcia lub na jego wyraźne polecenie.
10. Jeśli wychowanek czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie wychowawcę, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
11. Na terenie ośrodka zakazuje się wychowankom filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.
12. W szczególnych przypadkach nagrywanie oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody kierownika ośrodka lub osoby prowadzącej zajęcia.
13. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych w ośrodku

1. Każdorazowo decyzję o zabranii telefonów komórkowych i/lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik w porozumieniu z wychowawcami.
2. Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu i/lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, wyjście edukacyjne wychowanek ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia.
3. Kadra nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez wychowanków.

Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie ośrodka

1. W przypadku naruszenia przez wychowanka zasad używania telefonów komórkowych na terenie szkoły, wychowawca odnotowuje zaistniałą sytuację.
2. W przypadku, gdy sytuacja powtarza się, wychowawca bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów wychowanka i wspólnie z kierownikiem ustala plan dalszego działania.

Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są: treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia (pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków lub innych substancji odurzających, treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych, różne formy cyberprzemocy np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

1. Podstawowe działania w ośrodku zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci obejmują w szczególności:
 - 1) edukację medialną polegającą na dostarczaniu wychowankom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,
 - 2) prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja grupy, budowanie dobrych relacji, wprowadzanie norm grupowych),
 - 3) poszerzanie wiedzy na temat różnych form cyberprzemocy, prewencji oraz sposobu reagowania w przypadku pojawienia się zagrożenia,
 - 4) ukazanie sposobów bezpiecznego korzystania z sieci, w tym przestrzeganie przed zagrożeniami płynącymi z niewłaściwego użytkowania urządzeń multimedialnych,
 - 5) zapobieganie i ograniczenie lub wyeliminowanie zachowań agresywno-przemocowych realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych,
 - 6) propagowanie zasad dobrego zachowania w Internecie,

- 7) instalowanie przez sąd aplikacji filtrujących na każdym komputerze, z których korzysta kadra lub wychowankowie w ośrodku,
- 8) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje: ustalenie okoliczności zdarzenia, zabezpieczenie dowodów, poinformowanie o sytuacji rodziców uczniów – uczestników zdarzenia, objęcie pomocą poszkodowanego ucznia, podjęcie działań wobec agresorów, środków dyscyplinujących, powiadomienie organów ścigania w sytuacjach tego wymagających,
- 9) określenie osób, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/zaobserwowanej cyberprzemocy.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje kadra ośrodka, w składzie ustalonym przez kierownika ośrodka według potrzeb, w zakresie niezbędnym do realizacji planu.
2. W jego skład zespołu określającego plan może ponadto wchodzić kurator zawodowy lub społeczny nie wchodzący w skład kadry, o ile sprawuje nadzór w środowisku wychowanka ośrodka.
3. Plan zawiera następujące informacje: dane personalne wychowanka, imiona i nazwiska członków zespołu określającego plan, przyczynę opracowania planu, opis sytuacji wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia, możliwości współdziałania z innymi podmiotami w celu wsparcia wychowanka, formy i metody udzielonego wsparcia dziecka, ocenę efektywności wsparcia udzielonego wychowankowi.
4. Opis sytuacji wychowanka po ujawnieniu krzywdzenia winien zawierać:
 - a) charakterystykę doznanej krzywdy (rodzaj i okoliczności doznanej krzywdy, stopień zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego),
 - b) analizę dostępnej dokumentacji, np. ustalenia wynikające z rozmów z wychowankiem, czy obserwacji wychowanka (zachowanie, wygląd) dokonane przez kadrę lub inne osoby w zakresie dostępnym kadrze,
 - c) określenie możliwości dalszego występowania krzywdy oraz czynników wsparcia wychowanka.

5. Ustalenie zakresu możliwości współdziałania ośrodka z innymi podmiotami w celu wsparcia małoletniego winno określać listę podmiotów, które w zakresie swoich działań mogą wpłynąć na poprawę sytuacji małoletniego.
6. Ustalenie form wsparcia wychowanka:
 - 1) Formy pracy mogą mieć charakter pracy indywidualnej:
 - a) konsultacje indywidualne;
 - b) rozmowy,
 - c) praca indywidualna,
 - d) w zależności od rodzaju krzywdy – pomoc prawna, medyczna, socjalna,
 - e) indywidualne zajęcia terapeutyczne lub z psychologiem lub zespołowe,
 - f) warsztaty rozwojowe,
 - g) zajęcia grupowe.
7. Ustalenie metod wsparcia wychowanka:
 - 1) Metody wsparcia krzywdzonego wychowanka mogą przybrać w szczególności formy:
 - a) bezpośredniej rozmowy prowadzonej przez wychowawcę lub psychologa,
 - b) zajęć socjoterapeutycznych,
 - c) zajęć psychologiczno- pedagogicznych,
 - d) pomocy prawnej, pomocy medycznej,
 - e) analizy dokumentacji związanej z sytuacją małoletniego,
 - f) obserwacji małoletniego.
8. Ocena efektywności udzielanego wsparcia winna się odbywać poprzez obserwację małoletniego podczas jego obecności w ośrodku oraz poprzez rozmowy z wychowankiem oraz analizę dostępnej dokumentacji, co najmniej raz na dwa miesiące.
9. Celem oceny jest ustalenie adekwatności udzielonego wsparcia do zdiagnozowanych potrzeb.

Prezes
Sądu Rejonowego w Inowrocławiu
SSR Marcin Prażmowski
/podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3701.6257.4957
Nazwa dokumentu	Standardy ochrony małoletnich - wersja zupełna.pdf
Tytuł dokumentu	Standardy ochrony małoletnich - wersja zupełna
Skrót dokumentu	597FCBD79EFB69825B5087E5C26D4A31286 AF81C
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	15.02.2024
Sygnatariusz	Marcin Prażmowski
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.116.9.9.
Data wydruku:	15.02.2024 14:03:07
Autor wydruku:	Modrzejewska Anna